Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 17ης Μαρτίου 2016*

«ική παραπομπή — Διανοητική ιδιοκτησία — Οδηγία 2004/48/ΕΚ — Άρθρο 13, παράγραφος 1 — Οπτικοακουστικό έργο — Προσβολή του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας — Αποζημίωση — Τρόπος υπολογισμού — Κατ αποκοπήν ποσό — Ηθική βλάβη — Περιλαμβάνεται»

Στην υπόθεση C-99/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία) με απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Φεβρουαρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Christian Liffers

κατά

Producciones Mandarina SL,

Mediaset España Comunicación SA, πρώην Gestevisión Telecinco SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits και M. Berger (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο C. Liffers, εκπροσωπούμενος από τον E. Jordi Cubells, abogado,

— η Producciones Mandarina SL, εκπροσωπούμενη από τον A. González Gozalo, abogado,

— η Mediaset España Comunicación SA, εκπροσωπούμενη από τον R. Seel, abogado,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Sampol Pucurull,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την J. Kemper,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas και D. Segoin,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους E. Gippini Fournier και F. Wilman,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Νοεμβρίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 157, σ. 45).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του C. Liffers αφενός και των Producciones Mandarina SL (στο εξής: Mandarina) και Mediaset España Comunicación SA, πρώην Gestevisión Telecinco SA (στο εξής: Mediaset), όσον αφορά αγωγή αφορώσα την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 10, 17 και 26 της οδηγίας 2004/48 έχουν ως εξής:

«(10) Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η προσέγγιση των νομοθετικών συστημάτων [των κρατών μελών] προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλό, ισοδύναμο και ομοιογενές επίπεδο προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά.

[...]

(17) Τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που προβλέπει η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προσδιορίζονται σε κάθε περίπτωση κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και, κατά περίπτωση, του εσκεμμένου ή μη εσκεμμένου χαρακτήρα της προσβολής.

[...]

(26) Για την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε εξαιτίας προσβολής από παραβάτη, ο οποίος επιδόθηκε, εν γνώσει του ή ενώ μπορούσε ευλόγως να το γνωρίζει, σε δραστηριότητα στοιχειοθετούσα τέτοια προσβολή, το ποσό της αποζημίωσης που επιδικάζεται στον δικαιούχο θα πρέπει να καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη όλων των ενδεδειγμένων ζητημάτων, όπως το διαφυγόν κέρδος για τον δικαιούχο ή τα αθέμιτα κέρδη που αποκομίζει ο παραβάτης και, εφόσον συντρέχει λόγος, οποιαδήποτε ηθική βλάβη προξενείται στον δικαιούχο. Εναλλακτικώς, και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, για παράδειγμα, θα ήταν δυσχερής ο υπολογισμός του ποσού της πραγματικής ζημίας, το ύψος της αποζημίωσης μπορεί να συνάγεται από στοιχεία όπως τα δικαιώματα ή οι αμοιβές που θα οφείλονταν αν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας. Το ζητούμενο δεν είναι η θέσπιση

υποχρέωσης καταβολής ποινικής ρήτρας, αλλά να καταστεί δυνατή η αποζημίωση βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, λαμβανομένων, συγχρόνως, υπόψη των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο δικαιούχος, όπως οι δαπάνες έρευνας και εντοπισμού.»

4 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, που τιτλοφορείται «Αποζημίωση», προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, κατόπιν αιτήσεως του ζημιωθέντος, να καταδικάζουν τον παραβάτη ο οποίος προέβη σε προσβολή του δικαιώματος από δόλο ή βαριά αμέλεια, να καταβάλει στον δικαιούχο του δικαιώματος αποζημίωση αντίστοιχη προς την πραγματική ζημία που υπέστη ο δικαιούχος εξαιτίας της προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας.

Όταν οι δικαστικές αρχές καθορίζουν την αποζημίωση:

α) λαμβάνουν υπόψη όλα τα συναφή ζητήματα, όπως τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας κερδών, τις οποίες υφίσταται ο ζημιωθείς διάδικος, και τα τυχόν αδικαιολόγητα κέρδη που αποκόμισε ο παραβάτης και, εφόσον ενδείκνυται, άλλα στοιχεία, πέραν των οικονομικών, όπως η ηθική βλάβη που προκάλεσε στον κάτοχο του δικαιώματος η προσβολή,

ή

β) εναλλακτικώς προς το στοιχείο α', δύνανται, εφόσον ενδείκνυται, να καθορίζουν την αποζημίωση ως κατ' αποκοπήν ποσό βάσει στοιχείων, όπως τουλάχιστον το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν αν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

[...]»

Το ισπανικό δίκαιο

5 Το άρθρο 140 του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, εγκριθέντος με το νομοθετικό διάταγμα 1/1996, για την έγκριση του κωδικοποιημένου κειμένου του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, που θεσπίζει, διευκρινίζει και εναρμονίζει τις ισχύουσες στον τομέα αυτόν διατάξεις νόμου (Real Decreto Legislativo 1/1996, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, regularizando, aclarando y armonizando las disposiciones legales vigentes sobre la materia), της 12ης Απριλίου 1996 (*BOE* αριθ. 97, σ. 14369), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 19/2006, για τη διεύρυνση των μέσων προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας και τη θέσπιση διαδικαστικών κανόνων για τη διευκόλυνση της εφαρμογής διαφόρων κοινοτικών ρυθμίσεων (ley 19/2006, por la que se amplían los medios de tutela de los derechos de propiedad intelectual e industrial y se establecen normas procesales para facilitar la aplicación de diversos reglamentos comunitarios), της 5ης Ιουνίου 2006 (*BOE* αριθ. 134, σ. 21230, στο εξής: νόμος περί διανοητικής ιδιοκτησίας), ορίζει τα εξής:

«1. Η αποζημίωση που οφείλεται στον φορέα του προσβληθέντος δικαιώματος περιλαμβάνει, εκτός από το ποσό της προκληθείσας ζημίας, και τα διαφυγόντα κέρδη λόγω της προσβολής του δικαιώματος. Το ποσό της αποζημιώσεως μπορεί να περιλαμβάνει, ενδεχομένως, τις δαπάνες έρευνας στις οποίες υποβλήθηκε ο ζημιωθείς προκειμένου να συγκεντρώσει εύλογα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την προσβολή την οποία αφορά η δίκη.

2. Η αποζημίωση προσδιορίζεται, κατ' επιλογή του ζημιωθέντος, βάσει ενός από τα ακόλουθα κριτήρια:

a) Των αρνητικών οικονομικών συνεπειών, και συγκεκριμένα των διαφυγόντων κερδών του ζημιωθέντος και των τυχόν κερδών που αδικαιολογήτως αποκόμισε ο παραβάτης λόγω της αθέμιτης χρήσεως. Καταβάλλεται χρηματική ικανοποίηση για τυχόν ηθική βλάβη, ακόμα και αν δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη οικονομικής ζημίας. Για τον καθορισμό του ύψους της, λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες της προσβολής, η σοβαρότητα της βλάβης και ο βαθμός αθέμιτης διαδόσεως του έργου.

b) Του ποσού που θα ελάμβανε ο ζημιωθείς ως αμοιβή αν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

6 Ο C. Liffers είναι ο σκηνοθέτης, σεναριογράφος και παραγωγός του οπτικοακουστικού έργου με τον τίτλο *Dos patrias, Cuba y la noche* (Δύο πατρίδες, η Κούβα και η νύχτα), το οποίο διηγείται έξι έντονα προσωπικές ιστορίες διαφόρων κατοίκων της Αβάνας (Κούβα), που έχουν ως κοινό σημείο τον ομοφυλοφιλικό ή διεμφυλικό προσανατολισμό των οικείων προσώπων.

7 Η Mandarina δημιούργησε ένα οπτικοακουστικό ντοκιμαντέρ για την παιδική πορνεία στην Κούβα, στο οποίο παρουσιάζονταν παράνομες δραστηριότητες που είχαν καταγραφεί με κρυφή κάμερα. Στο εν λόγω ντοκιμαντέρ περιελήφθησαν ορισμένα αποσπάσματα από το έργο *Dos patrias, Cuba y la noche*, παρά το γεγονός ότι δεν είχε ζητηθεί η άδεια του C. Liffers. Το ντοκιμαντέρ αυτό μεταδόθηκε από το ισπανικό τηλεοπτικό κανάλι Telecinco, ιδιοκτησίας της Mediaset.

8 Ο C. Liffers άσκησε αγωγή ενώπιον του Juzgado de lo Mercantil nº 6 de Madrid (6ου εμποροδικείου Μαδρίτης) κατά των Mandarina και Mediaset, με την οποία ζητούσε από το εν λόγω δικαστήριο, μεταξύ άλλων, να διατάξει τις εναγόμενες να παύσουν κάθε προσβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του και να τις υποχρεώσει να καταβάλουν ποσό 6 740 ευρώ ως αποζημίωση λόγω της προσβολής των δικαιωμάτων του εκμεταλλεύσεως και επιπλέον ποσό 10 000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη.

9 Ο C. Liffers εκτίμησε το ποσό της αποζημιώσεως για την προσβολή των δικαιωμάτων εκμεταλλεύσεως του έργου του με βάση το ποσό των δικαιωμάτων ή αμοιβών που θα του οφείλονταν αν η Mandarina και η Mediaset του είχαν ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιούν το εν λόγω δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, εφαρμόζοντας έτσι το άρθρο 140, παράγραφος 2, στοιχείο b, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποί επιτρέπει στον θιγόμενο φορέα του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας να εκτιμήσει την αποζημίωσή του βάσει του ποσού των δικαιωμάτων ή αμοιβών που θα του οφείλονταν αν ο παραβάτης του είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το δικαίωμα αυτό (στο εξής: υποθετική αμοιβή). Αυτός ο τρόπος υπολογισμού, αντιθέτως προς τον περιγραφόμενο στην παράγραφο 2, στοιχείο a, του ίδιου αυτού άρθρου, δεν επιβάλλει στον αιτούντα αποζημίωση να αποδείξει την έκταση της πραγματικής ζημίας του. Προς τον σκοπό αυτόν, ο C. Liffers χρησιμοποίησε τα τιμολόγια του Οργανισμού διαχειρίσεως των δικαιωμάτων των παραγωγών οπτικοακουστικών έργων (Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales). Στο κατά τα άνω προσδιορισθέν ποσό της υλικής ζημίας, ο C. Liffers προσέθεσε ένα κατ' αποκοπήν ποσό, για την ηθική βλάβη την οποία εκτιμούσε ότι υπέστη.

10 Το Juzgado de lo Mercantil nº 6 de Madrid δέχθηκε εν μέρει την αγωγή του C. Liffers και υποχρέωσε τη Mandarina και τη Mediaset, μεταξύ άλλων, να του καταβάλουν ποσό 3 370 ευρώ για την αποκατάσταση της υλικής ζημίας που του προκάλεσε η παράβαση αυτή, καθώς και ποσό 10 000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη. Επιληφθέν κατ' έφεση, το Audiencia Provincial de Madrid (επαρχιακό δικαστήριο Μαδρίτης) μείωσε στα 962,33 ευρώ το ποσό της αποζημιώσεως για

την υλική ζημία και εξαφάνισε εν όλω το κεφάλαιο της πρωτόδικης αποφάσεως που υποχρεώνει τη Mandarina και τη Mediaset στην καταβολή χρηματικής ικανοποιήσεως για την ηθική βλάβη. Συγκεκριμένα, κατά το δικαστήριο αυτό, δεδομένου ότι ο C. Liffers επέλεξε τον τρόπο υπολογισμού που στηρίζεται στην υποθετική αμοιβή, τον οποίο προβλέπει το άρθρο 140, παράγραφος 2, στοιχείο b, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, δεν μπορούσε πλέον να αξιώσει βασίμως, επιπλέον, και χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη του. Προς τούτο, έπρεπε να επιλέξει τον τρόπο υπολογισμού τον οποίο προβλέπει η παράγραφος 2, στοιχείο a, του εν λόγω άρθρου. Η επιλογή του ενός τρόπου υπολογισμού αποκλείει τον άλλο, οπότε αποκλείεται και ο συνδυασμός τους.

11 Στην αναίρεση που άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου), ο C. Liffers υποστηρίζει ότι η χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη πρέπει να επιδικάζεται σε όλες τις περιπτώσεις, είτε ο ενάγων έχει επιλέξει τον τρόπο υπολογισμού της ζημίας κατά το άρθρο 140, παράγραφος 2, στοιχείο a, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας ή τον προβλεπόμενο στο στοιχείο b της διατάξεως αυτής. Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48 και του άρθρου 140, παράγραφος 2, του νόμου περί διανοητικής ιδιοκτησίας, ο οποίος σκοπεί στη μεταφορά της διατάξεως αυτής στο ισπανικό δίκαιο.

12 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunal Supremo αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48 την έννοια ότι δεν επιτρέπει στον ζημιωθέντα λόγω προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, ο οποίος ζητεί αποζημίωση προς αποκατάσταση της προκληθείσας περιουσιακής ζημίας, υπολογιζόμενη επί τη βάσει του ποσού των αμοιβών ή δικαιωμάτων που θα του οφείλονταν αν ο παραβάτης είχε ζητήσει άδεια χρήσεως του επίμαχου δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, να ζητήσει, επιπλέον, χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που ισχυρίζεται ότι υπέστη;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

13 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48 έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει στον ζημιωθέντα λόγω προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, ο οποίος ζητεί αποζημίωση προς αποκατάσταση της προκληθείσας περιουσιακής ζημίας του, υπολογιζόμενη, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', της παραγράφου 1, του άρθρου αυτού, βάσει της υποθετικής αμοιβής, να ζητήσει, επιπλέον, χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη του, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α', του εν λόγω άρθρου.

14 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να ερμηνευθεί διάταξη του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά, επίσης, και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκει η κανονιστική ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση Surmačs, C-127/14, EU:C:2015:522, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

15 Όσον αφορά, πρώτον, το γράμμα του άρθρου 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2004/48, διαπιστώνεται ότι, μολονότι δεν γίνεται μνεία της ηθικής βλάβης ως στοιχείου το οποίο πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι δικαστικές αρχές όταν καθορίζουν την αποζημίωση που πρέπει να καταβληθεί στον φορέα του δικαιώματος, ωσαύτως δεν αποκλείει παρά ταύτα τη συνεκτίμηση αυτού του είδους ζημίας. Πράγματι, η εν λόγω διάταξη, προβλέποντας τη δυνατότητα καθορισμού κατ' αποκοπήν ποσού αποζημιώσεως, βάσει, «τουλάχιστον», των στοιχείων που παραθέτει, επιτρέπει να συμπεριληφθούν στο ποσό αυτό άλλα στοιχεία, όπως, ενδεχομένως, η ηθική βλάβη την οποία υπέστη ο φορέας του δικαιώματος αυτού.

16 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται από την ανάλυση του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται η επίμαχη διάταξη.

17 Πράγματι, αφενός, το πρώτο εδάφιο του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48 θεσπίζει τον γενικό κανόνα ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές πρέπει να υποχρεώσουν τον παραβάτη να καταβάλει στον ζημιωθέντα, φορέα του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, αποζημίωση «αντίστοιχη προς την πραγματική ζημία που υπέστη ο δικαιούχος εξαιτίας της προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας». Όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 28 των προτάσεών του, η ηθική βλάβη, όπως για παράδειγμα η προσβολή της φήμης του δημιουργού ενός έργου, αποτελεί, εφόσον αποδειχθεί, αυτοτελή συνιστώσα της πραγματικής ζημίας που υπέστη ο δημιουργός αυτός.

18 Κατά συνέπεια, το γράμμα καθεαυτό του άρθρου 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/48, σε συνδυασμό με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής, αποκλείει τον υπολογισμό της αποζημιώσεως που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο του επιμάχου δικαιώματος αποκλειστικώς και μόνον βάσει του ποσού της υποθετικής αμοιβής, όταν ο δικαιούχος αυτός έχει πράγματι υποστεί ηθική βλάβη.

19 Αφετέρου, επισημαίνεται ότι η εφαρμογή, εκ μέρους των αρμοδίων δικαστικών αρχών, της μεθόδου κατ' αποκοπήν υπολογισμού την οποία προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β′, της οδηγίας 2004/48 γίνεται δεκτή, ως εναλλακτική λύση, μόνον «εφόσον ενδείκνυται».

20 Όπως ορίζει η αιτιολογική σκέψη 26 της εν λόγω οδηγίας, η τελευταία αυτή έκφραση καλύπτει «[τις] περιπτώσεις κατά τις οποίες, για παράδειγμα, θα ήταν δυσχερής ο υπολογισμός του ποσού της πραγματικής ζημίας». Υπό τέτοιες συνθήκες, το ποσό της αποζημιώσεως μπορεί να υπολογίζεται με βάση στοιχεία όπως τα δικαιώματα ή οι αμοιβές που οφείλονται συνήθως για τη χρήση του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, πράγμα το οποίο δεν λαμβάνει υπόψη την ενδεχόμενη ηθική βλάβη.

21 Όσον αφορά, τέλος, τους σκοπούς που επιδιώκει η οδηγία 2004/48, υπενθυμίζεται, κατ' αρχάς, ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 10, η οδηγία αυτή σκοπεί ιδίως στη διασφάλιση υψηλού, ισοδυνάμου και ομοιογενούς επιπέδου προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά.

22 Περαιτέρω, από την αιτιολογική σκέψη 17 της οδηγίας αυτής προκύπτει ότι τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέσα παροχής έννομης προστασίας που προβλέπει πρέπει να προσδιορίζονται σε κάθε περίπτωση κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

23 Τέλος, η αιτιολογική σκέψη 26 της εν λόγω οδηγίας ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι, για την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από την εκ μέρους παραβάτη προσβολή δικαιώματος, το ποσό της αποζημιώσεως που επιδικάζεται στον φορέα του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις ενδεδειγμένες παραμέτρους και, μεταξύ άλλων, κάθε προκληθείσα ηθική βλάβη.

24 Ως εκ τούτου, από τις αιτιολογικές σκέψεις 10, 17 και 26 της οδηγίας 2004/48 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή σκοπεί στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας με την οποία να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε υποθέσεως και η οποία να στηρίζεται σε τρόπο υπολογισμού της αποζημιώσεως προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες αυτές.

25 Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της οδηγίας 2004/48, το άρθρο 13, παράγραφος l, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής έχει την έννοια ότι καθιερώνει την αρχή σύμφωνα με την οποία ο υπολογισμός του ποσού της αποζημιώσεως που πρέπει να καταβληθεί στον φορέα δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας πρέπει να σκοπεί στη διασφάλιση στον φορέα αυτόν της πλήρους αποκαταστάσεως της «πραγματική[ς] ζημία[ς] που υπέστη», περιλαμβανομένης της ηθικής βλάβης που ενδεχομένως προκλήθηκε.

26 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 20 της παρούσας αποφάσεως, ο κατ' αποκοπήν καθορισμός του ποσού της οφειλομένης αποζημιώσεως με βάση μόνον την υποθετική αμοιβή καλύπτει αποκλειστικώς την υλική ζημία την οποία υπέστη ο φορέας του οικείου δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οπότε, για να καταστεί δυνατή η πλήρης αποκατάσταση της ζημίας, ο δικαιούχος αυτός πρέπει να είναι σε θέση να ζητήσει, επιπλέον της κατά τον τρόπο αυτόν υπολογιζόμενης αποζημιώσεως, χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που ενδεχομένως υπέστη.

27 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48 έχει την έννοια ότι επιτρέπει στον ζημιωθέντα λόγω προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, ο οποίος ζητεί αποζημίωση προς αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας του, υπολογιζόμενη, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', της παραγράφου 1, του άρθρου αυτού, βάσει του ποσού της υποθετικής αμοιβής, να ζητήσει, επιπλέον, χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη του, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α', του εν λόγω άρθρου.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, έχει την έννοια ότι επιτρέπει στον ζημιωθέντα λόγω προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, ο οποίος ζητεί αποζημίωση προς αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας του, υπολογιζόμενη, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', της παραγράφου 1, του άρθρου αυτού, βάσει του ποσού των δικαιωμάτων ή των αμοιβών που θα του οφείλονταν αν ο παραβάτης του είχε ζητήσει την άδεια για να χρησιμοποιήσει το επίμαχο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, να ζητήσει, επιπλέον, χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη του, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α', του εν λόγω άρθρου.

(υπογραφές)